

CHINA

Η Καλλιέργεια της Ελιάς

στην ΚΙΝΑ

HΛαϊκή Δημοκρατία της Κίνας με πληθυσμό 1.298.847.624 κατοίκους (2004) και έκταση 9.596.960 τ. χιλ. (δηλαδή 72 φορές περίπου μεγαλύτερη από την Ελλάδα), είναι η πολυπλοθέστερη χώρα της Γης και η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα του κόσμου, μετά τη Ρωσία και τον Καναδά, καταλαμβάνοντας περισσότερο από το 1/5 του συνόλου της Ασίας.

Για να γίνει περισσότερο κατανοητή η σημερινή θέση της Κίνας στην παγκόσμια οικονομία, αλλά και οι μελλοντικές της δυνατότητες, είναι χρήσιμο να γίνει πρώτα μία πολύ σύντομη αναφορά σε διάφορα γεωγραφικά, κλιματικά, πληθυσμιακά και οικονομικά της στοιχεία.

Welcome to Anhui Academy of agricultural Sciences

安徽農業科學院 科技成果展

S&TA chievement Of AAAS

H

Kína suntríthei apó 56 ethnikéis oimádes kai δiairessíti δioikptiká se 22 eparkíes, 5 autónomos pereixes kai se dýo eidiķes δioikptikés pereixes, to Xonýk Konýk kai to Makáo. Δiaθétei pereissoteres apó 100 pólies μe plnθusmio ánō tō 1.000.000 katoíkōn, apó tis opoíes opimantikótteres εíva n Σaγkán (8.200.000 pereípou) kai to Peķino (7.360.000 pereípou). O etnísios suntrēlestis aúxnosis tō plnθusmou εíva 0,75% kai to prosoðókiro óriō zōnís anérhetai se 70,4 xróvia γia tōs ándres kai 73,7 xróvia γia tis γynaíkes. To 80% pereípou tō plnθusmou tōs xwraç katoikei stōn anatolikn plnθurá, n opoia thewreítai plnθusmiká koresmévn. To sunolikó eragatikó dñnamicó tōs anérhetai se 780.000.000 átora. Stōn agrotikó toμea apascholētai to 50% pereípou tō sunolikou plnθusmou tōs xwraç. Oi kátoikoi tōs pólēwov εíva pereípou to 42% tō plnθusmou kai tōs upaíθrou to 58%, ek tōs opoíow to 21,5% εíva plikias 0-14 etwōn kai to 7,6% ánō tōs 65 etwōn.

To A.E.P. tōs Kínaç upoloigízetai se 6.450.000 skat. dolária, μe etnísio ρuθumó anáptuξn megalaúterο tou 9,0% (10,5% γia to 2006). Enđeiktiká to emporikó plleónasma tōw prwtōn enνeá mwnón tou 2007 anérhetai se 186 δiosekatomuría dolária, auξnmpévo katá 69% pereípou énanti tou 2006, ta δe sunoliká sunallagmatiká tōs apothémata se 1.435 δiosekatomuría dolária, ta opoia xropimopoiεi γia epithetikés exaigorées epixeiríseow se ólo tōn kósmo.

H katá kefaln agorastikn dñvamptōw kivézow upoloigízetai se 5.000 dolária, énanti 37.800 dolária tōw amērikianow (H.P.A.) kai to katá kefaln eisodōma se 1.700 dolária (H.P.A.). O etnísios mésoç óros tōs eisodímatos tōw eragazoménw stis pólēwov εíva pereípou 1.000 dolária, enw tōw eragazoménw stōn úpaitrho móliç 300 dolária. To 45% pereípou tō plnθusmou tōs xwraç zet me 2 dolária tōn nmera. H agrotikn paragwgn antiproswpeúei móno to 15% tō A.E.P. tōs xwraç. H vomiomatikn

monáda (vómoma) tōs Kínaç εíva to γiouán kai isođunnamou δéka (10) pereípou γiouán me éva (1) Euprō. Géwgrafiká, pereissotero apó to 40% tou eđáfous tōs εíva oréinó. Stā Nótio Δutiká, dñlađn stōn pereixh tōu Thibét, upárxouν uψípeda μe uψóμetrop megalúterο apó ta 5.000 mētra, enw stā kentriká to uψóμetrop kεiμetai stā 1.500 - 2.500 mētra. Télos stā βórēia kai stā anatoliká to uψóμetrop εíva akóma mikrótterο, stā 200 kai 600 mētra antístoixa.

To klíma tōs Kínaç thewreítai muosavnikó kai to mégipto tōw brachoptawesow paratnreítai tōs kalokairinouç mn̄nes. Par' óti to klíma tōs mporéi na diairethetí se tōs kúries zōnēs, tōn ψuxr̄, tōn eúkratn kai tōn tropikn kai se dýo diakrités pereídous, tōn ξnpr̄ kai tōn uγr̄, to opimantikótterο xaraktroristikó tōu klímatos tōs εíva oi ξnrasíes. Oi topikoç om̄as parágonites eppreázouν kai kaθorízouν tō diáfɔra mikroklimata, dñlađn to eύros tōw thērmokrasiw kai tōn katanomn, kaθwç kai tis posotites

των βροχοπτώσεων. Για παράδειγμα, στη βόρειο δυτική Κίνα (έρημο Τακλαμακάν) οι ετήσιες βροχοπτώσεις φτάνουν τα 5 - 50 χιλιοστά, στην βόρεια Κίνα (έρημο Γκόμπι) ανέρχονται το πολύ στα 80 - 100 χιλιοστά, ενώ στα ανατολικά ο καλοκαιρινός μουσώνας προκαλεί βροχοπτώσεις ύψους 1.000 έως 1.200 χιλιοστών. Σε γενικές γραμμές όμως το ύψος των βροχοπτώσεων μειώνεται προοδευτικά από τα ανατολικά προς τα δυτικά της χώρας και από τα νότια προς τα βόρεια.

Όσο αφορά τις θερμοκρασίες, στην βόρεια Κίνα μέχρι και τον 36° παράλληλο, το κλίμα είναι εύκρατο με ηπειρωτικά χαρακτηριστικά και παρουσιάζει σημαντικές θερμοκρασιακές αντιθέσεις (από $-20^{\circ}C$ τον χειμώνα έως $> +25^{\circ}C$ το καλοκαίρι). Αντίθετα νοτιότερα, μέχρι τον 40° παράλληλο, οι ελάχιστες θερμοκρασίες του χειμώνα είναι ηπιότερες (από $0^{\circ}C$ έως $-10^{\circ}C$) και τέλος στη νότια ηπειρωτική Κίνα το κλίμα είναι σχεδόν τροπικό.

Η Κίνα είναι μία μεγάλη χώρα με πολλές και διαφορετικές κλιματικές ζώνες. Από τα νότια λοιπόν προς τα βόρεια της χώρας, πρώτη είναι η τροπική ζώνη, του κοκκοφοίνικα και της μπανάνας, στη συνέχεια η υποτροπική, της συκιάς, μετά η εύκρατη, με τα δάση των πλατύφυλλων δένδρων και τέλος η ψυχρή, με τα δάση των κωνοφόρων. Τα δάση καλύπτουν το 13,6% της συνολικής έκτασης της χώρας.

Το ενδιαφέρον της Κίνας για την ελαι-

οκαλλιέργεια ξεκινά με τη Σινο-Αλβανική προσέγγιση στα μέσα του προγούμενου αιώνα, όταν πήγες των δύο χωρών ήταν ο **Μάο Τσε Τούνγκ** και ο **Εμβέρ Χότζα** αντίστοιχα. Την εποχή εκείνη εισήχθησαν δοκιμαστικά από την Αλβανία αρκετές ποικιλίες ελιάς, κυρίως Αλβανικές και Ιταλικές, οι οποίες φυτεύτηκαν σε διάφορες περιοχές της χώρας.

Μετά από μία δοκιμαστική περίοδο 25 περίπου χρόνων, τις δεκαετίες του '70 και του '80, εξαιτίας και των πενιχρών αποτελεσμάτων, υπήρξε μείωση του ενδιαφέροντος για την ελιά και την καλλιέργειά της. Κατά την περίοδο αυτή σχεδόν εγκαταλείφθηκαν τα ελαιόδενδρα ακαλλιέργητα και απεριποίητα, πολλά από τα οποία ξεράθηκαν. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι η ελιά στην Κίνα αντιμετωπίζεται και θεωρείται, ακόμα και σήμερα, σαν δασικό φυτό.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '80, παράλληλα με τα οικονομικά ανοίγματα της Κίνας και την απελευθέρωση του εμπορίου, αναζωπυρώθηκε και το ενδιαφέρον για την καλλιέργεια της ελιάς αρχίζοντας πάλι, όμως πολύ ποσοστηματικά αυτή τη φορά και σε συνεργασία με πολλές χώρες, να γίνονται προσπάθειες για την εγκατάσταση και την επέκταση της καλλιέργειά της.

Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας, πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια συνένεις ενημερωτικές εποκέψεις

πολλών κινέζων επιστημόνων σε διάφορες μεσογειακές χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Αντίστοιχα πραγματοποιήθηκαν και πραγματοποιούνται επισκέψεις ελλήνων και ξένων επιστημόνων στην Κίνα με σκοπό την προώθηση της ελαιοκαλλιέργειας, αλλά και των προϊόντων της ελιάς. Όσο αφορά την Ελλάδα, παρ' όλες τις μέχρι τώρα προσπάθειες των ελλήνων επιχειρηματιών, τα αποτελέσματα της προώθησης του ελληνικού ελαιολάδου στην Κίνα δεν είναι ικανοποιητικά, διότι το 85% του λάχιστον της κινέζικης αγοράς ελαιολάδου ελέγχεται ήδη από τους ισπανούς, το δε υπόλοιπο 15% από τους ιταλούς και τους άλλους ανταγωνιστές μας.

Οι προσπάθειες εγκατάστασης της ελαιοκαλλιέργειας στην Κίνα επικεντρώνονται στα δυτικά της χώρας, τόσο νότια στην επαρχία Γιουνάν, όσο και βορειότερα στην επαρχία Γκανζού. Και στις δύο επαρχίες οι περιοχές που έχουν επλεγεί, βρίσκονται σε μεγάλα για τα ελληνικά δεδομένα, υψόμετρα, από τα 800 μέχρι και τα 2000 μέτρα, ώστε να ικανοποιούν τα ελαιόδενδρα τις απαιτήσεις τους σε ψύχος. Η ουσιώδης διαφορά του κλίματος των περιοχών αυτών της Κίνας με το μεσογειακό κλίμα, είναι ότι η περίοδος των βροχοπτώσεων δεν συμπίπτει με την ψυχρή περίοδο (Νοέμβριο, Δεκέμβριο, Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο) όπως συμβαίνει στην Μεσόγειο, αλλά με τη

θερμή περίοδο (Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο).

Παράλληλα με την εισαγωγή, όσο το δυνατόν περισσότερων ποικιλιών ελιάς από τις διάφορες παραμεσόγειες περιοχές, οι κινέζοι ξεκίνησαν, όπως ήταν αναμενόμενο, να πολλαπλασιάζουν οι ίδιοι μόνοι τους τις διάφορες ποικιλίες ελιάς που εισήγαγαν, χωρίς να ενδιαφέρονται ουσιαστικά να προμηθευτούν μεγάλες ποσότητες φυτωριακού υλικού. Αντίθετα, δείχνουν έντονο και αμείωτο ενδιαφέρον για την εισαγωγή γενετικού υλικού (ποικιλιών), αλλά και τεχνολογίας δημιουργίας νέων ποικιλιών και σύγχρονων μεθόδων παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού.

Οι κινέζοι πολλαπλασιάζουν τις ελιές με δύο κυρίως τρόπους, με φυλλοφόρα μοσχεύματα και με εμβολιασμό. Οι μεγαλύτερες και καλύτερες φυτωριακές εγκαταστάσεις της Κίνας βρίσκονται στην επαρχία Γκανζού, που είναι και η σημαντικότερη ελαιοκομική τους περιοχή, ενώ μικρότερα σε μέγεθος και λιγότερο τεχνολογικά εξελιγμένα φυτώρια ελιάς υπάρχουν διάσπαρτα και σε άλλες περιοχές.

Για τους εμβολισμούς χρησιμοποιούν ως υποκείμενο ένα γνηγένες είδος ελιάς της Κίνας, την *Olea cuspidata*, η οποία παρουσιάζει καλύτερη προσαρμοστικότητα στα

Τα σημαντικότερα ερωτήματα για την επέκταση της ελαιοκαλλιέργεια στην Κίνα και τις πιθανές επιπτώσεις της είναι:

1. Έχει η Κίνα την δυνατότητα να καλλιεργήσει μαζικά και εκτεταμένα την ελιά στα εδάφη της ώστε μελλοντικά να απειλήσει τις μεσογειακές χώρες μεταξύ των οποίων και την Ελλάδα;
2. Η όποια παραγωγή λαδιού και βρώσιμων ελιών επτευχθεί στο μέλλον στην Κίνα προς ποιες αγορές θα διοχετευθεί;
3. Είναι πρακτικά δυνατόν να επιβραδυνθεί ή να παρεμποδιστεί η επέκταση της ελαιοκαλλιέργειας στην Κίνα, και ποιοι ωφελούνται ή πιθανόν ζημιώνονται από μία τέτοια εξέλιξη;
4. Συμπίπουν τα συμφέροντα της

Ελλάδας στην Κίνα με εκείνα των άλλων εξελιγμένων τεχνολογικά ελαιοκομικών χωρών του κόσμου (Ισπανίας, Ιταλίας, Ισραήλ, Η.Π.Α., Αυστραλίας κ.α.) και εάν ναι κάτω από ποιες συνθήκες και προϋποθέσεις;

5. Μπορούν να έχουν θέση και λόγο τόσο η Ελλάδα και οι έλληνες επιστήμονες όσο και οι ελληνικές επιχειρήσεις στην εξέλιξη της κινέζικης ελαιοκομίας;
6. Με ποιους τρόπους θα μπορέσουν οι ελληνικές επιχειρήσεις και τα ελληνικά ελαιοκομικά προϊόντα να διεισδύσουν στις μεγάλες αγορές της Κίνας;

εδάφη τους και με γαλύτερη ανθεκτικότητα στα υψηλά επίπεδα εδαφικής υγρασίας. Η υψηλή εδαφική υγρασία αποτελεί σοβαρό πρόβλημα, διότι

πως αναφέρθηκε και προηγουμένως, το μέγιστο των βροχοπτώσεων στην Κίνα συμπίπτει με το μέγιστο της βλαστικής ανάπτυξης των ελαιοδένδρων. Τα μέχρι τώρα αποτελέσματα των εμβολιασμών της **Olea europaea** επί της **Olea cuspidata** είναι κατά τους κινέζους ενθαρρυντικά.

Οι σημαντικότερες ποικιλίες ελιάς που καλλιεργούνται σήμερα στην Κίνα είναι οι Ιταλικές ποικιλίες **Frantoio** και **Leccino** και οι Αλβανικές **Kaljnjotit**, **Mixan** και **Beratit**. Από τις άλλες μεσογειακές χώρες έχουν, τουλάχιστον και αξιολογούν, τις ελληνικές ποικιλίες **Koroneiki**, **Μεγάρων**, **Χαλκιδικής** και **Koutsourελιά** και τις Ισπανικές ποικιλίες **Arbequina** και **Picual**. Εκτός όμως από εισαγόμενες ποικιλίες οι κινέζοι δημιούργησαν με διασταυρώσεις και πολλές δικές τους ποικιλίες ελιάς, όπως είναι π.χ. η **Chenggu - 22**. Οι μελλοντικές δυνατότητες και οι προθέσεις της ελαιοκαλλιέργειας στην Κίνα, αλλά και η πολιτική που πρέπει να ακολουθήσουν η Ελλάδα και οι ελληνικές επιχειρήσεις στο μέλλον, θα πρέπει να αναλυθούν σε βάθος και να χαραχθεί μακροχρόνια ενιαία πολιτική.

Γ. Δ. Κωστελένος